

28.8.2009

## OHJE N:0 5 LÄÄKÄREILLE TAMIFLU-LÄÄKKEEN MÄÄRÄÄMISESTÄ INFLUENSSA A(H1N1)-VIRUKSEN AIHEUTTAMAAN TAUTIIN

### 1. Tausta

Sosiaali- ja terveysministeriö on viimeksi 24.7.2009 lähettänyt lääkäreille ohjeet influenssa A(H1N1)-taudin hoitoon käytettävien viruslääkkeiden määräämisestä. Nyt annettava ja aiemman ohjeen korvaava ohje on päivitetty ajankohtaisen epidemiatilanteen, pandemiasta jatkuvasti kertyvän uuden tiedon sekä aiempien suositusten soveltamisesta saadun palautteen perusteella. Ohjeen tavoite on vähentää pandemiaviruksen aiheuttamien infektioiden komplikaatioita kohdistamalla viruslääkehoito vakaviin tapauksiin ja riskialttiisiin ryhmiin.

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää sairaanhoitopiirien johtavia lääkäreitä ja terveyskeskusten ylilääkäreitä tiedottamaan uudesta ohjeesta organisaatioidensa lääkäreille. Ministeriö pyytää lisäksi lääninhallituksia informoimaan asiasta yksityistä terveydenhuoltoa.

### 2. Diagnostiikka

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen influenssa A(H1N1)-v-infektion kliinistä ja laboratoriodiagnostiikkaa koskevat suositukset ovat internetsivuilla osoitteessa [www.thl.fi](http://www.thl.fi) > A (H1N1)v > Terveyden ammattilaisille.

### 3. Viruslääkkeen käyttöaiheet

Hoidon aloituspäätös tehdään kliinisten kriteerien perusteella. Lääkkeenä käytetään oseltamiviiriä (Tamiflu), joka lyhentää influenssan kestoa ja voi vähentää sen komplikaatioita. Lääkitys on sairauden keston lyhentämisessä ja oireiden lievityksessä tehokain, jos se aloitetaan alle 48 tunnin kuluessa oireiden alkamisesta. Hoito lopetetaan, jos PCR-testi on otettu ja se on negatiivinen. Muiden influenssan testien alhaisen herkkyuden vuoksi niiden negatiivinen tulos ei ole peruste lopettaa hoito.

#### 3.1. Oireisen infektion hoito

Viruslääkettä tulee määrätä oireisen infektion hoitamiseksi *vain* seuraavissa tapauksissa:

- *Sairaalahoitoa vaativat potilaat*
- *Potilaalla on jokin seuraavista pitkäaikaissairauksista:*
  - *säännöllistä lääkitystä vaativa sydänsairaus (ei lievä verenpainetauti) tai keuhkosairaus (säännöllistä lääkitystä saavat astmapotilaat) tai diabetes*
  - *krooninen maksan tai munuaisten vajaatoiminta*



- *tauti heikentää vastustuskykyä esim. leukemia, lymfooma, HIV-infektio, pernan poiston jälkitila*
  - *vastustuskykyä heikentävä hoito esim. elinsiirto, solusalpaajat, TNF-alfasalpaaja, kortikosteroidi >15 mg/vrk 2-4 viikkoa, muu immuunivastetta heikentävä lääkehoito*
  - *krooninen neurologinen sairaus tai hermolihastauti*
  - *sairaalloinen ylipaino (BMI, Body Mass Index yli 40)*
- *Raskaana olevat (koko raskauden ajan ja 4 viikkoa synnytyksen jälkeen)*
- *Influenssapotilaita hoitava terveydenhuollon henkilökunta*

Hoitava lääkäri voi lisäksi harkintansa mukaan määrätä viruslääkityksen *myös edellä mainittuihin ryhmiin kuulumattomalle potilaalle, vaikka tämä ei tarvitse sairaalahoittoa mutta taudinkuva on vaikea*. Nykytilanteessa infektio tulisi varmistaa laboratoriotestein. Varsinaisen influenssaepidemian alettua voidaan menetellä samoin, mutta tällöin kliinisten kriteerien osuvuus on parempi eikä laboratoriotestejä välttämättä tarvita. Tämä tarvittaessa tapahtuva vaikeasti sairaiden mutta riskiryhmiin kuulumattomien lääkitseminen on lisäys aiempaan, 24.7.09 annettuun ohjeeseen. Lisäksi tästä ohjeesta on lääkittävien ryhmien joukosta poistettu alle 3- vuotiaat lapset.

Tähän ohjeeseen on myös lisätty, *että suuren riskin potilaat (esimerkiksi vakavaa hematologista tautia sairastavat sekä dialyysipotilaat), jotka matkustavat epidemian aikana, voivat saada hoitavan lääkärin määräämän influenssaviruslääkkeen hoitokuurin mukaansa edellyttäen, että heille annetaan yksityiskohtaiset ohjeet konsultaatiomenetelystä ja hoidon aloittamisesta mahdollisesti sairastuessaan matkan aikana influenssan kaltaiseen tautiin*.

### **3.2. Ehkäisevä viruslääkitys**

Ehkäisevää viruslääkitystä ei pidä määrätä. Sitä voi kuitenkin poikkeuksellisesti harkita käytettäväksi erikoissairaanhoidossa suuren riskin potilaille, esim. hematologisille potilaille. Lääkettä ei tule määrätä oireettomille henkilöille sairauden ehkäisemiseksi tai mahdollisen ulkomaan matkan aikaiseen tartuntaan varautumiseksi. Myöskään Pro auctore reseptejä ei tule kirjoittaa.

### **4. Viruslääkehoidon toteutus, toimittaminen ja kustannukset**

Tamiflu-hoidon kesto on 5 vrk. Seuraavasta linkistä ([www.laakelaitos.fi](http://www.laakelaitos.fi) > käyttäjät > influenssapandemia > Terveyden ammattilaisille ) saa tiedot lääkkeen annostuksesta ja antotavasta:

Taulukko: Influenssaviruslääkkeiden käyttö uuden A/H1N1-viruksen aiheuttaman influenssan hoitoon ja ehkäisyyn pandemiatilanteessa (Lääkelaitos)



Lääkelaitos ohjeistaa lähiviikkoina apteekit aikuisille tarkoitettujen Tamiflu-kapseleiden saattamisesta apteekkeissa lapsille sopivaksi suspensioksi. Lisäksi Lääkelaitos antaa apteekkeille tarvittaessa ohjeet Tamiflu-lääkkeen toimittamisesta.

Tamiflu-lääkettä määrätessään lääkärin tulisi pyrkiä varmistumaan siitä, että lääkettä on saatavissa paikkakunnan apteekista. Tsanamiviiriä eli Relenza-lääkettä ei ole enää apteekkeissa eikä maahantuojalla. Relenza-lääkettä on kuitenkin Huoltovarmuuskeskuksessa ja varmuusvarastot voidaan ottaa epidemia-aallon edetessä käyttöön myöhemmin. Varmuusvaraston lääkkeiden siirrosta potilaiden käyttöön ja muista siihen liittyvistä asioista ilmoitetaan erikseen.

Tamiflun rajoitetun peruskorvattavuuden lääketieteelliset edellytykset, korvaukseen oikeutetut riskiryhmät ja tarvittavat erillisselvitykset löytyvät Kelan internet-sivuilta [www.kela.fi/laakehaku](http://www.kela.fi/laakehaku). Influenssa A(H1N1)-taudin hoidossa käytettävän Tamiflun peruskorvauksen lääketieteellisten edellytysten täyttyminen osoitetaan ilman lääkärinlausuntoa lääkärin lääkemääräyksen kohtaan ”Lääkärin perustelut” tekemällä merkinnällä ”Influenssa A, riskiryhmä”. Lääkkeiden hintalautakuntaan tehdyn uuden korvattavuutta koskevan hakemuksen perusteella lautakunta on käsittelemässä Tamiflun korvattavuutta ja hinnan kohtuullisuutta. Jos hakemus hyväksytään, tulevat korvattavuuden uudet edellytykset voimaan aikaisintaan 1.10.2009.

Lisätietoja antavat lääkintöneuvos Terhi Hermanson, (puh 09-16073901 ja 0505269782) ja lääkintöneuvos Merja Saarinen (puh. 09-160 74030 ja 0505634796).

Valtuutussäännökset:

- laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 22 § 3 mom.
- tartuntatautilaki 34 §

Sosiaali- ja terveysministeri



Liisa Hyssälä

Lääkintöneuvos



Terhi Hermanson

JAKELU Sairaanhoitopiirit  
Ahvenanmaan maakunta  
Terveyskeskukset ja kansanterveystyön kuntayhtymät

TIEDOKSI Valtioneuvoston kanslia  
Kansliapäälliköt ja valmiuspäälliköt  
Sosiaali- ja terveysministeri Liisa Hyssälä  
Peruspalveluministeri Paula Risikko  
STM:n osastot ja erillisyyksiköt



Lääninhallitukset  
Suomen Kuntaliitto  
Huoltovarmuuskeskus  
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos  
Lääkelaitos  
Työterveyslaitos  
Valvira  
Lääkäripalveluyritysten yhdistys  
Suomen Apteekkariliitto  
Helsingin yliopiston apteekki  
Kuopion yliopiston apteekki  
Suomen Lääkäriliitto

